

H o d n o t i a c a s p r á v a
koordinátora environmentálnej výchovy a koordinátora Zelenej školy
za školský rok 2018/2019

Cieľom činnosti koordinátora bolo zabezpečiť zakomponovanie environmentálnej výchovy do školských dokumentov, zvýšiť environmentálne myslenie žiakov a zamestnancov školy a zmeniť prístup k planéte Zem.

V školskom roku 2018/2019 na našej škole sa pokračovalo v dobre nasmerovanej línii environmentálneho myslenia žiakov, ako aj zamestnancov školy. Jednotliví vyučujúci zakomponovali environmentálnu výchovu ako prierezovú tému do pedagogickej dokumentácie a primerane k možnostiam sa venujú dôležitým problémom dneška, záchrane prírody a vytváraniu vhodného životného prostredia. Na ochranu prírody sa kladie dôraz aj počas triednych exkurzií a školských výletov. Environmentálna výchova bola zakomponovaná do kurzov a cvičení v prírode

Environmentálna výchova nezostala len v rovine „na papieri“, ale všetci vyučujúci sa snažili o zvýšenie environmentálneho prístupu žiakov k svojmu okoliu. V jednotlivých predmetoch a plánoch triednických hodín boli zaradené témy: Človek a príroda, charakteristika ekosystémov, doprava a cestovanie, chemické látky a ich dopad na prírodu a zdravie, procesy v živej a neživej prírode, ekologické dôsledky ťažby a prepravy fosílnych palív, narušanie biologickej rovnováhy využívaním látok v poľnohospodárstve a priemysle, abiotické činitele a ich zmeny antropogénnou činnosťou, zdroje znečistenia, odpady a typy skládok, odpad jeho tvorba a eliminácia, alternatívne zdroje energie, zníženie tvorby emisií, skleníkových plynov, hospodárenie s vyčerpatelnými zdrojmi energie, prírodnými zdrojmi, ochrana prírody, rizikové faktory prostredia, recyklácia, triedenie odpadu. typy vlnenia, ochrana životného prostredia, riešenie úloh na matematike a zadanie tém na písomné práce z jazykov s environmentálnou tematikou, zdravie, stres, mutácie, mutagény, výživa a zdravie, životný štýl, zdravý a nezdravý vzťah k svojmu telu, človek správca Zeme.....

Prínosom celého úsilia je jednotný prístup všetkých zamestnancov školy.

Počas školského roku sa pokračovalo v akciách z predchádzajúcich období v problematike Odpad, Elektroodpad-Dopad. Na škole sa naďalej triedi odpad – plasty, papier, zvlášť nebezpečný odpad. V areáli školy je inštalovaný kontajner na zber elektroodpadu a na chodbe školy stojan na zber batérií. K zníženiu tvorby odpadu prispieva veľkoobjemové nakupovanie čistiacich prostriedkov. V školskom roku bolo zozbierané 1460 kg druhotnej suroviny-použitý papier a kartóny. Žiaci a zamestnanci školy dbali na sa zníženie nákladov na spotrebu vody, energie, zelené obstarávanie a úradovanie. Na škole je zavedený nákup veľkoobjemových výrobkov na upratovanie od slovenských výrobcov s prihliadnutím na ekologické parametre – prítomnosť ekologicky odbúrateľných komponentov, látok neškodných zdraviu. Počas celého roka sa dbalo na rýchle odstránenie závad na vodovodnom potrubí, splachovačoch a batériách, aby nedochádzalo k stratám pitnej vody. V snahe o úsporu energie boli zakupované spotrebiče s nízkou energetickou náročnosťou, energeticky

nenáročné svietidlá, zakázané používanie výhrevných telies v kabinetoch, kontrolované svietenie v miestnostiach, kde sa nikto nezdržiava, efektívne vetranie.

V priebehu školského roka sa nám v rámci projektov a programov Zelená škola, Za zelený areál školy, Biodiverzita do škôl podarilo vysadiť kvety do kvetináčov pri vstupe do budovy školy, ako aj pri vstupe do jedálne, vybudovať nové kvetinové záhony, ktorým predchádzali terénne úpravy a zmena pôvodnej výsadby ruží, ako aj premiestnenie ruží do existujúcich záhonov popri škole. Nakoľko nová výsadba si bude vyžadovať starostlivosť a dodávanie živín, bolo vytvorené kompostovisko a inštalované kompostéry.

V areáli školy boli identifikované dreviny a označené tabuľkami, ktoré umožňujú žiakom, ako aj verejnosti oboznámiť sa s druhovou rozmanitosťou flóry v okolí školy a využívať areál školy na hodinách biológie.

V okolí školy boli vysadené nové dreviny, ktoré v budúcnosti budú slúžiť pre opel'ovače, ako aj vytvárať prostredie pre oddych žiakov.

V triedach a na chodbách školy estetickú pohodu dotvára bohatá zeleň.

Zeleň v okolí školy je pravidelne upravovaná a je jej venovaná starostlivosť zberom odpadkov, hrabaním listia.

Zimné obdobie je pre živočíchy problematické, a preto v rámci Prírodovedného krúžku bolo zabezpečené prikrmovanie do inštalovaných krmidiel.

Pre zlepšenie environmentálneho myslenia je dôležité poznanie významných objektov regionálneho významu. V priebehu školského roka žiaci sa zúčastnili odborných exkurzií v Arboréte Mlyňany, Topoľčianskom parku, hrade Hrušov, Zubria obora, chránený park v Banskej Štiavnici, ZŠ Štiavnické bane, kde sa zoznámili so špecifikami daných oblastí s ohľadom na ochranu prírody.

K environmentálnemu vzdelávaniu prispeli odborné prednášky na UKF v Nitre – Agrofilm 2019, v Arboréte Mlyňany - Spolužitie stromov s mikróbmi – nitrogénne baktérie a endofyty, Zaujímavé plody drevín Arboréty Mlyňany, prednášky zamestnancov Lesy Topoľčianky. V rámci Týždňa vedy a techniky žiaci III. ročníkov navštívili Infocentrum Elektroland v Mochovciach, kde sa oboznámili s prevádzkou elektrárne Mochovce a kritériami ochrany zdravia, ako aj životného prostredia.

Žiaci zorganizovali rovesnícke vzdelávania v rámci projektu Biodiverzita do škôl.

Biodiverzita – slovo, ktoré sa v anglickom jazyku skloňovalo v našom výstupení na pôde OSN vo Viedni. Našu školu reprezentovali žiaci II.B Š. Kéry a L. Fajna. V projekte ostatných prítomných oboznámili s aktivitami a nápadmi na realizáciu Biodiverzity do škôl.

Počas školského roka boli pripomínané významné dni prispievajúce k ochrane planéty Zem reláciami v školskom rozhlase.

22. apríl Deň Zeme je v kalendári iba jeden deň, na našej škole zodpovední žiaci, ako aj pracovníci školy našťastie problematike záchrany a prosperity planéty Zem sa venujú celý rok realizáciou akcií a činností. Žiaci si pripomenuli tento deň reláciou do školského rozhlasu tvorbou a inštaláciou ekoplagátov. Vo svojich výtvoroch žiaci vyjadrili, že im nie je osud planéty Zem ľahostajní a majú záujem zanechať posolstvo aj pre ostatných.

V mesiaci máj bola uskutočnená hodnotiacia návšteva na získanie certifikátu Zelenej školy za certifikačné obdobie 2017/2019. Napriek zánieteniu a množstvu zaujímavých a vydarených akcií v tomto certifikačnom období sme certifikát nezískali, ale aj napriek tomu všetkým ktorí sa na realizácii programu podieľali patrí vďaka a obdiv.

Pri realizácii environmentálnych aktivít sme spolupracovali so spoločnosťou Veolia, nadáciou Ekopolis a Živicou. Zmenu zelene v okolí školy uskutočnila firma Bartek a Vion.

Počas školského roka sa podarilo zmeniť myslenie žiakov, ako aj zamestnancov školy a prístup k environmentálnej problematike, ale vždy je čo naprávať a pred nami sú ďalšie

výzvy, lebo len spoločnou cieľavedomou činnosťou je možné dosiahnuť ďalšie úspechy v záchrane planéty Zem, ktorú máme prepožičanú od ďalšej generácie.

O uskutočnených akciách a projektoch boli rodičia a široká verejnosť informovaní prostredníctvom hlavnej [www. stránky školy](#), ako aj Aktivity – Projekty

Zlaté Moravce 27.6. 2019

Mgr. Jozefína Kováčová

Vyhodnotenie medzinárodného programu Zelená škola

A je tu záver dvojročného certifikačného obdobia medzinárodného programu Zelená škola, v ktorom sme realizovali rôzne aktivity podľa Environmentálneho akčného plánu na tému: ODPAD. Pred nami stojí bilancia, ale aj otázky na zamyslenie. Ako sa nám darilo v napĺňaní akčného plánu? Boli výzvy realizovateľné? Čo sa dá ešte v budúcnosti realizovať?

Program zameraný na zmenu prístupu žiakov a zamestnancov školy k životnému prostrediu. Naša škola počas dvoch certifikačných období 2015/2016 a 2016/2017 pracovala na environmentálnej téme: ODPAD

Cieľom programu bolo zníženie tvorby komunálneho odpadu o 25%, zavedenie separovania odpadu, zvýšenie osvetvy ohľadom odpadu a jeho typov, ako aj nakladania hlavne s nebezpečným odpadom.

Počas certifikačného obdobia program bol realizovaný za vedenia kolégia z radu žiakov, pedagogických a nepedagogického pracovníka.

V školskom roku 2015/2016 kolégium tvorili:

Žiaci: Zachariášová Hana, Kováčová Ivana, III.A, Molnárová Anna, II.B, Simona Lédlová, Zuzana Majlátová, III.A,

Pedagogickí pracovníci: Jozefína Kováčová, koordinátorka programu, RNDr. Renáta Kunová, PhD., riaditeľka školy, Monika Gáliková, Viera Šedíková, Alena Rakovská, Andrea Holecová

Nepedagogický zamestnanec: Ing. Janka Považanová, hospodárka školy.

V školskom roku 2016/2017

Žiaci: Zachariášová Hana, Kováčová Ivana, IV.A, Simona Lédlová, Zuzana Majlátová, II.A, Andrea Borkovičová, Natália Melišková, Martina Končálová, Eva Medved'ová, II.A, Hana Šegedová I.A .

Pedagogickí pracovníci: Jozefína Kováčová, koordinátorka programu, RNDr. Renáta Kunová, PhD., riaditeľka školy, Monika Gáliková, Viera Šedíková, Alena Rakovská, Andrea Holecová

Nepedagogický zamestnanec: Ing. Janka Považanová, hospodárka školy

Členovia Kolégia sa stretávali na začiatku programu častejšie, nakoľko bolo potrebné zabezpečiť tvorbu dokumentácie, uskutočniť audit , ktorý poukázal na pozitíva a negatíva na našej škole a vytvoril priestor pre environmentálny akčný plán. Kolégium , alebo len niektorí členovia sa stretávali počas celého certifikačného obdobia pri vytyčovaní úloh na ďalšie obdobie, kontrole plnenia EAP a organizovaní, či vyhodnocovaní aktivít. Počas celého certifikačného obdobia bola aktualizovaná nástenka Zelenej školy žiačkami Majlátová, III.A a Šegedová, I.A, ako aj stránka Zelenej školy – zodpovedná uč. Kováčová. Príspevky poskytovali členovia kolégia, ako aj žiaci školy. Do realizácie programu boli okrem členov kolégia zapájaní žiaci a pracovníci školy. Audit v oblasti odpadov bol uskutočnený vo všetkých bodoch , audit v ostatných témach bol uskutočnený v povinnej časti. Žiaci školy pod vedením pedagógov a pomoci nepedagogických zamestnancov zozbierali materiál pomocou pracovných listov a následne v kolégiu bol vypracovaný komplexný audit pre jednotlivé oblasti.

Uskutočnenie auditu:

Odpad – Molnárová, Lédlová, uč. Kováčová, školník, hospodárka

Voda - Šabová, Švarba, Komárovo, II.A, Borkovičová I.A

Energia - Zachariášová, Kováčová, III.A, školník, hospodárka, uč. Rakovská

Doprava a ovzdušie - Hodošiová, II.B, uč. Šedíková, Melišková, I.A

Zeleň a ochrana prírody - Škutová, Kubálová, II.B, uč. Gáliková,

Zelené obstarávanie – Lédlová, Majlátová, hospodárka Považanová

Audit v téme Odpady bol nosným pilierom pre vypracovanie Environmentálneho akčného plánu , pri tvorbe ktorého boli využité konzultácie s konzultantom programu, kde nastali problémy, nakoľko pani Veronika Spáčilová, ktorá bola pridelená našej škole, zo zdravotných problémov sa tejto úlohy nezúčastnila a tak konzultantom sa stala p. Cesnaková. EAP bol schválený 25.5.2016.

Aktivity uskutočnené v rámci certifikačného obdobia sú zachytené na webe školy Aktivity – Projekty- Zelená škola, ako aj priamo na stránke. Okrem týchto aktivít bola počas celého certifikačného obdobia sledovaná tvorba a nakladanie s odpadom v učebniach, chodbách a kontajneroch a vyhodnocované smerovanie k cieľu zníženia komunálneho odpadu.

Hlavný cieľ nášho EAP znel znížiť množstvo komunálneho odpadu o 25%. Množstvo vyprodukovaného komunálneho odpadu v porovnaní s množstvom na začiatku programu sa nám podarilo znížiť o 31% K dosiahnutiu cieľa nám malo pomôcť uskutočnenie vzdelávacích a praktických aktivít. Počas teoretických aktivít ste sa dozvedeli veľa zaujímavého o typoch, tvorbe a nakladaní s odpadom. Pre pochopenie pojmu odpad bolo vypracovaná power-pointová prezentácia ,ako inštrukcia pre triednické hodiny, na paneloch a nástenke Zelenej školy ste sa oboznámili s kategóriami odpadu, ktoré komodity zaraďujeme a nezaraďujeme k danej kategórii .Učili ste sa navzájom spolupracovať v kolégiu, vyjadrovať svoje názory, vzdelávať spolužiakov prostredníctvom relácií, či prednášky Odpady a nakladanie s nimi , vytvárali ste príspevky pre triedu, či školu. Nemenej prínosné boli praktické výtvyry s využitím odpadu pri tvorbe násteniek, pohľadníc, výzdoby na Halloween, aranžovania, ekosystémov , či učebných pomôcok. Zaujímavá a podnetná bola aj výstava ekoplagátov na plote školy, ktorá oslovila nejedného okoloidúceho, zároveň ste sa dozvedeli o názoroch ľudí na problémy s odpadom. O aktivitách ste informovali rodičov príspevkami na stránke školy, a s vašimi výtvormi sa mohli stretnúť počas návštevy školy. Životné prostredie v okolí školy vám nie je ľahostajné , podarilo sa odstrániť niekoľkoročné haldy odpadu v areáli a v ďalšom období ste zabezpečovali čistotu v okolí školy. Počas certifikačného obdobia sa zmenilo vaše myslenie o čom svedčí obsah smetných košov. Pomáhať iným je našou povinnosťou a tak zmocnili ste sa aj tejto výzvy a zberom plastových uzáverov prispievate na dobrú vec – zbierku pre Sabínku.

Svojím postojom sme dali najavo, že problémy dneška nie sú vám ľahostajné a aspoň malou mierou chcete prispieť k zníženiu odpadu, ktorý je zdrojom porúch biologickej rovnováhy na našej planéte Zem.

Čo nám pomohlo splniť cieľ:

Zakúpenie nádob na plasty a zavedenie separovania plastového odpadu a jeho odvoz firmou Waste recykling,a.s. , daná firma likvidovala aj vyradené počítače

Monitoring produkcie a nakladania s odpadom

Separovanie papiera v celej škole a zaradenie do zberu papiera

Znižovanie spotreby papiera obojstrannou tlačou po zakúpení novej kopírky

Zavedenie elektronickej komunikácie s rodičmi a elektronicná forma školskej dokumentácie

Zavedenie prezúvania v škole

Likvidácia nebezpečného odpadu firmou Eurotoner,s.r.o.- tonery do kopírky, tlačiarne, batérie

Veľkoobjemový nákup tovaru

Likvidácia bioodpadu – zbytky stravy firmou Zberal

Informovanosť a osвета medzi žiakmi – odpady, typy odpadov, manipulovanie s odpadmi,

likvidácia odpadov, znižovanie tvorby odpadov, vplyv odpadov na životné prostredie

a zdravie človeka prostredníctvom relácií, pútačov, panelu, triednických hodín, akcií - Škola trochu inak, Deň Zeme, Deň bez plastov, Týždeň Zelenej školy.

Zakomponovanie tematiky odpady do školskej dokumentácie

Poukázanie na možnosti využitia odpadu ako sekundárnej suroviny pri tvorbe predmetov, nástenky, ekosystémov, učebných pomôcok a pomôcok bežného života

Snaha a ochota pracovať na programe všetkých žiakov a zamestnancov

Za certifikačné obdobie sme znížili produkciu komunálneho odpadu o 32%, čo umožnilo znížiť používanie 3 kontajneru na odpad a tým zníženie nákladov na likvidáciu odpadu.

Do budúca je potrebné pokračovať v začatom smerovaní a zaradiť triedenie aj ďalších komodít, vytvoriť v škole kompostovisko hlavne na bioodpad z jedálne.

Na záver je potrebné poďakovať všetkým, ktorí pochopili význam programu Zelenej školy a aktívne sa zapájali do pozitívnych zmien v myslení a konaní.

Dúfame v zdarné zakončenie certifikačného obdobia a získanie Certifikátu Zelenej školy.